

کنگره ملی

مدیریت و برنامه ریزی شهری نوین

National Congress of

innovative management and urban planning

ایران - تهران - دانشگاه تهران
۲ شهریور ماه ۱۳۹۶

تبیین اقلیم و جایگاه معماری بومی گیلان و مناطق معتدل و مرطوب

هنگامه حاجی مقصود^{۱*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه، ایران. (h.h.maghsood@gmail.com)

چکیده:

انسان از بدو تولد و هم پایه انس با خانواده، تحت شرایط اقلیمی و بومی محیط پیرامونی خود قرار گرفته و احساس تعلق خاطر فردی و اجتماعی شکل خواهد گرفت. در هر اقلیم مصالح منحصر بفرد منطقه ای یا مصالح عمومی موجود، تعیین کننده بوده و از قدیم الایام مورد توجه معماران و مردم و اهالی قرار گرفته است. و همچنین اقلیم تعیین کننده معیشت غالب در هر منطقه را تعیین کرده و تامین نیازها نیز وابسته به اقلیم بومی مناطق متغیر خواهد بود. معماری همساز با اقلیم، با آزمون و خطا و حاصب تجارب چند هزار ساله ناطق مختلف جغرافیایی بوده، که الگو متناسب با ویژگی های ارزنده را نتیجه آن باید دانست. ویژگی هایی اقلیمی حاصل کنش و واکنش های متقابل انسان و طبیعت بوده، که انسان ترجیحا " بجای مقابله، مبادرت به اقدام و همسازی مسالمت امیز با طبیعت نموده است. کاهش مصرف انرژی و استفاده از نور طبیعی و بادهای موسومی مناسب و مقابله با رطوبت و بادهای و باران و نزولات جوی، از ویژگی های اصلی اقلیمی بوده که در معماری بومی و اقلیمی مورد توجه ویژه قرار داشته است. معماری در شرایط اقلیمی هر منطقه نیازمند به مطالعه شرایط اقلیمی خاص آن نواحی بوده، که طراحی همساز با اقلیم و طبیعت مفهوم جدی تری بخود خواهد گرفت. حال سوال اینک: آیا میتوان با نگاه نوین و جدید در مناطق معتدل و مرطوب، مبادرت به خلق و طراحی و معماری همساز با اقلیم اقدام نمود؟ چه تاثیراتی طراحی و معماری بومی و اقلیم محور بر طبیعت هر منطقه دارد؟ چه تاثیراتی استفاده از مصالح طبیعی و بومی هر منطقه در سازه های طراحی های صورت گرفته خواهد داشت؟ آیا می توان از معماری بومی در جهت گسترش و فراهم سازی بستر جهت توسعه گردشگری استفاده نمود؟ روش مطالعه در این تحقیق بصورت توصیفی-تحلیلی و روش جمع آوری اطلاعات کتابخانه ای و اسنادی و دیجیتالی بوده است. که با مطالعه مقالات، کتابها و مشاهدات، به بیان نقش اقلیم و تأثیر آن در کالبد معماری بومی گیلان و مناطق و نواحی اقلیمی معتدل و مرطوب پرداخته است. اقلیم و بافت متأثر از مطالع و معماری بومی و اقلیم محور در مناطق مختلف مورد مطالعه موجود بوده، ولی با بی مهری مواجه گردیده است، که با بررسی های کتابخانه ای به تحلیل و توصیف آنها پرداخته، و هدف از تهیه این مقاله، پاسخگویی به سوالات مطرح شده خواهد بود.

کلمات کلیدی: معماری بومی، معماری اقلیمی، معماری گیلان، اقلیم مناطق معتدل و مرطوب، اقلیم گیلان.